

INTRODUCERE

Acest al doilea volum al seriei ICSO conține 1800 de intrări și a fost elaborat pe parcursul a doi ani în perioada 2019–2022, respectând principiile și normele de redactare prezentate în *Introducerea* primului volum. Față de volumul anterior, acesta aduce câteva elemente noi, anume construirea lui cu ajutorul unui editor lexicografic specializat, sub forma unei baze de date informatizate; modificarea echipei de autoare; extinderea marcării domeniilor în care se încadrează intrările; dar mai ales adăugarea informației de frecvență în structura intrărilor. Toate aceste aspecte le detaliem în ceea ce urmează.

Baza de date – ICSO2

Beneficiind de sprijinul Academiei Române și al Fundației Patrimoniu în achiziționarea editorului lexicografic TshwaneLex (www.tshwanedje.com), volumul ICSO2 a putut fi elaborat sub o formă complet informatizată. Acest editor permite elaborarea lucrării în format XML, astfel încât fiecare câmp din structura intrărilor, destinat unei anumite informații lexicografice (cuvânt-titlu, categorie gramaticală, definiție, exemplu etc.), este etichetat corespunzător, putând fi ulterior accesat de aplicații informatice de interogare a dicționarului. Structurarea în format XML permite, de asemenea, stabilirea unor caracteristici de stil și tehnoredactare degrevând lexicograful, într-o mare măsură, de această preocupare laborioasă. Dar aportul cel mai important al editorului este construirea acestui inventar sub forma unei baze de date MySQL, care adună la un loc munca tuturor autoarelor și le permite acestora să lucreze de la distanță – aspect extrem de binevenit în perioada pandemiei.

Structurarea XML a lucrării trebuie făcută înainte de începerea propriu-zisă a elaborării intrărilor și după o analiză foarte atentă și cuprinzătoare a ceea ce se dorește să conțină dicționarul. De aceea, fiind esențială pentru buna desfășurare a proiectului, această structurare (prin ceea ce se numește Document Type Definition) trebuie făcută de o persoană cu o instruire adecvată, dar destul de accesibilă unui lingvist. În cazul ICSO2, structurarea XML și toate aspectele legate de informatizare au fost realizate de Ana-Maria Barbu.

Echipa de lucru

Echipa care s-a ocupat de acest volum este complet nouă, cu o singură excepție (Ana-Maria Barbu). Am păstrat și în ICSO2 opțiunea de a indica autoarea fiecărei intrări printr-un indicativ (motivația acestei opțiuni a fost prezentată deja pentru volumul anterior), indicativele folosite acum fiind următoarele:

AMB – Ana-Maria Barbu, IL – Irina Lupu, ȘO – Ștefania Oprea, DLT – Daniela-Luminița Teleoacă, la care se adaugă colaboratoarele noastre: TT – Theodora Toroipan și SDO – Oana Stoica-Dinu.

Domenii

În lexicografia tradițională, este indicat, de regulă, domeniul atunci când o intrare reprezintă un termen de specialitate. În ICSO2 am generalizat semnificația domeniului de la „jargon” la aceea de „sferă de interes”, pentru că la momentul actual și mai ales în mediul online limbajul comun se întrepătrunde într-o măsură foarte mare cu limbajele specializate. Numeroși termeni de informatică, modă, cosmetică, nutriție etc. nu mai sunt apanajul specialiștilor, ci au o deschidere considerabilă către publicul larg. Pe lângă acest aspect, de răspândire semnificativă a termenilor de specialitate în limbajul comun, indicarea domeniului ca „sferă de interes” are și o utilitate practică, legată de căutarea informatizată în ICSO2. Preconizând ca acest inventar să poată fi consultat și sub forma sa de bază de date, am considerat util să dăm posibilitatea utilizatorului să caute cuvintele selectiv în funcție de domeniul său de interes. Astfel, am căutat pe cât posibil să marcăm cât mai multe intrări cu acest tip de informație, uneori notând pentru aceeași intrare sau același sens mai multe domenii. Căutând un echilibru privind gradul de specificitate (sau de granulare) a domeniilor, ne-am oprit asupra următorului inventar al acestora (indicând în paranteză abrevierea folosită):

administrație (admin.)	fizică (fiz.)
aeronautică (aeron.)	fotografiere (foto.)
agricultură (agr.)	gaming
antropologie (antrop.)	geografie (geog.)
artă	horeca
automobile (auto.)	imobiliare (imob.)
biologie (biol.)	industrie textilă (ind.tex.)
birotică (birot.)	informatică (inform.)
chimie (chim.)	internet
cinematografie (cinema.)	juridic (jur.)
comerț	literatură (lit.)
comunicații (comunic.)	marketing (market.)
cosmetică (cosm.)	medicină (med.)
cosmos	mass-media (media)
culinar (culin.)	mediu
cultură (cult.)	meteorologie (met.)
design	militar (mil.)
economie (ec.)	modă
e-commerce	muncă
educație (edu.)	muzică (muz.)
electronică/electrotehnică (electr.)	nautică
energetică (energ.)	nutriție (nutr.)
etnonim (etn.)	politică (polit.)
farmacie (farm.)	psihologie/psihiatrie (psih.)
filosofie (filos.)	psihosexologie (psihosexol.)
finanțe (fin.)	radiodifuziune (radio.)

religie (relig.)
resurse umane (res.um.)
servicii (serv.)
showbiz (show.)
societate/relații sociale (soc.)
social media
sport

tehnică / tehnologie (tehn.)
tipografie / redactare (tipogr.)
transporturi (transp.)
turism
video
wellness/stare de bine (welln.)

Frecvența

În lexicografie se face foarte des apel la frecvența de uz a unui cuvânt, pentru a stabili, de pildă, dacă este introdus sau nu într-un dicționar. Însă această frecvență este o mărime pe cât de importantă, pe atât de greu de stabilit, mai ales în lipsa unor mijloace informatice. Cum ICSO2 este elaborat pe baza contextelor care apar pe internet și care sunt numărate într-un mod, ce-i drept, extrem de instabil de către motorul de căutare Google, am considerat că informația de frecvență este totuși utilă în „caracterizarea” unui cuvânt neînregistrat încă în dicționare generale. Pentru că calculul frecvenței nu se poate face exact într-un corpus „deschis” ca internetul și cu un motor axat pe interese comerciale ca Google, am stabilit pentru intrările din ICSO2 trei nivele de frecvență marcate cu buline: ●○○ – frecvență mică, ●●○ – medie și ●●● – mare, în funcție de numărul de pagini de rezultate și de contextele relevante întâlnite și evaluate de autorul intrării.

Trebuie subliniat că frecvența unui cuvânt nu se referă la uzul său în limbajul comun, ci la numărul de contexte de pe internet, astfel încât numele unui produs care apare, de pildă, în foarte multe magazine online poate obține frecvență mare. În schimb, multe cuvinte folosite relativ des în situații de comunicare rapidă prin mesaje electronice și sms-uri au frecvență mică în paginile de internet. În ciuda acestor neajunsuri, am considerat că frecvența unui cuvânt – raportată automat la momentul elaborării inventarului – este un indicator bun pentru a evalua oportunitatea de a fi înregistrat cuvântul respectiv în dicționare academice, pentru a urmări evoluția acestuia sau pentru a stabili relevanța lui în cadrul unui anumit domeniu sau în cadrul unui anumit moment social (a se vedea, de exemplu, termeni foarte frecvenți legați de pandemie: *coronavirus*, *anti-vaccin*, *lockdown* etc., a căror frecvență poate scădea semnificativ în viitorul apropiat).